

NOTE: All questions carry equal marks.

નોંધ: બધા જ પ્રશ્નોના ગુણો સરખા છે.

નીચેના માંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

પ્ર.૧ ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ પર ભૌગોલિક સ્થિતિની અસર સવિસ્તર સમજાવો. (૧૦)

OR

પ્ર.૧ પ્રાચીન ભારતીય સમાજમાં આશ્રમ વ્યવસ્થાનો ખ્યાલ આપી ગૃહસ્થની ફરજો વર્ણવો. (૧૦)

પ્ર.૨ 'સંસ્કાર' શબ્દનો અર્થ સમજાવી શૈક્ષણિક સંસ્કાર વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

OR

પ્ર.૨ પ્રાચીન ભારતમાં બાળકો પરના સંસ્કાર વિશે નોંધ લખો.

પ્ર.૩ વિવાહની વ્યાખ્યા આપી હિન્દુ લગ્નના ઉદ્દેશ્યો અને આદર્શોનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

OR

(૧૦)

પ્ર.૩ મુસ્લિમ વિવાહ વિશે સમજાવો.

પ્ર.૪ અર્વાચીન ભારતની શિક્ષણ પ્રથા વિશે નોંધ લખી તેની મર્યાદાઓ સવિસ્તર જણાવો. (૧૦)

OR

પ્ર.૪ પ્રાચીન ભારતમાં ગુરુકુળ પ્રથા એટલે શું? ગુરુ-શિષ્ય વચ્ચેના સંબંધો વિશે વિસ્તૃત અહેવાલ આપો.

પ્ર.૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ દસ) (૧૦)

(૧) 'વાર્ણ'નો શાબ્દિક અર્થ શું છે ?

(૨) પ્રાચીન ભારતીય આશ્રમ વ્યવસ્થાના નામ આપો

(૩) "સમાવર્તન સંસ્કાર" એટલે શું?

(૪) મનુષ્ય જન્મની પૂર્વે કેટલા સંસ્કાર કરવામાં આવે છે?

(૫) મુસ્લિમ વિવાહના કેટલા પ્રકારો છે? કયા કયા ?

(૬) સંસ્કાર શબ્દનો અર્થ સમજાવો.

(૭) ભારતમાં અંગ્રેજી શિક્ષણ પદ્ધતિ કોણે દાખલ કરી હતી?

(૮) અભ્યાસક્રમ નો અંત તે અભ્યાસનો અંત નથી સમજાવો .

(૯) ગુપ્તકાળ દરમિયાન વિધવા સ્ત્રી પુનર્લગ્ન કરે તો તે કયા નામે ઓળખાતી હતી ?

(૧૦) વેદકાલીન સમયમાં વેદમંત્રો રચી શકવાનું સામર્થ્ય ધરાવતી સ્ત્રીને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

(૧૧) પ્રાચીન ભારતમાં સૂક્તો રચનારી સ્ત્રીઓના નામ જણાવો

(૧૨) ગુરુ શિષ્ય પરંપરામાં શિષ્ય ની ગુરુ પ્રત્યે કઈ ફરજો હતી ?

B.A SEM -V E1088-2
SUB: INDIAN CULTURE (INDOLOGY) major course

DSC-C INCL 351 STUDIES IN SOCIAL INSTITUTIONS OF INDIA

NOTE: All questions carry equal marks.

નોંધ: અધા જ પ્રશ્નોના ગુણો સરખા છે.

Answer any four of the following questions.

Total Marks=50

Q. 1: Explain in detail the effect of geographical position on the social institutions of India. (10)

OR

Q. 1: In ancient Indian society, describe the duties of a householder by introducing the concept of the ashram system..

Q. 2: Explain the meaning of the word 'sanskar' and discuss educational sanskar in detail. (10)

OR

Q. 2: Write a note about the values taught to children in ancient India.

Q. 3: Define marriage and explain the significance of the objectives and ideals of Hindu weddings.

OR

(10)

Q. 3: Explain about Muslim marriage..

Q. 4 Write a note on the education system of contemporary India and elaborate on its limitations.

OR

(10)

Q. 4 What is the Gurukul tradition in ancient India? Provide a detailed report on the relationships between the guru and the disciple.

Q. 5: Attempt any ~~seven~~ ^{ten} out of twelve. (Any ten) (10)

(1) What is the literal meaning of 'varna'?

(2) Name the ancient Indian ashram systems.

(3) What does 'samavartana sanskara' mean?

(4) How many sanskaras are performed before the birth of a human being?

(5) How many types of Muslim marriage? Which?

(6) Explain the meaning of the word 'sanskar'.

(7) Who introduced the English education system in India?

(8) The end of the curriculum does not mean the end of learning.

(9) If a widow remarried during the Gupta period, she was known by what name?

(10) In the Vedic period, what name was given to a woman who had the ability to compose Vedic mantras?

(11) Name the women who composed 'Suktas' in ancient India.

(12) In the guru-shishya tradition, what responsibilities did the disciple have towards the guru?

—X—